

MEMORANDUM O SODELOVANJU NA PODROČJU POLNOZRNATIH IZDELKOV

Sporočilo za medije

Gornja Radgona, 24. avgust 2022 – Na sejmu AGRA je na razstavnem prostoru GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij 16 partnerjev sopodpisalo memorandum o sodelovanju na področju polnozrnatih izdelkov. V okviru partnerstva so velika pričakovanja, zato, da bi Slovenija pridobila na ponudbi tovrstnih izdelkov in da bi slovenski potrošnik prepoznal pravi pomen uživanja polnozrnatih izdelkov. Aktivnost je ključen mejnik evropskega projekta WholeEUGrain.

Projekt WholeEUGrain je bil lansiran v sodelovanju s projektnimi partnerji iz štirih držav (Bosna in Hercegovina, Danska, Romunija in Slovenija) in je sofinanciran s strani Evropske unije v okviru 3. Zdravstvenega programa. Glavni namen projekta je prenesti primer dobre prakse Danske za vzpostavitev partnerstva za polnozrnatih izdelke na države, ki so vključene v projekt.

S podpisom memoranduma o sodelovanju podpisniki v Sloveniji izražajo skupni interes za širjenje ponudbe polnozrnatih izdelkov, za krepitev informiranja ter ozaveščanja potrošnikov o pomenu uživanja polnozrnatih izdelkov. Naš skupni cilj je s skupnim sodelovanjem doprinesiti k spremembam prehranjevalnih navad potrošnikov.

Polnozrnata žita so nepredelana zrna, ki so sestavljena iz treh delov (otrobi, jedro in kalček). Otrobi predstavljajo zunanjo lupino zrna in vsebujejo vitamine skupine B, antioksidante in prehranske vlaknine. Jedro predstavlja največji del žita in vsebuje beljakovine, ogljikove hidrate in majhne količine vitaminov in mineralov. Kalček pa predstavlja zasnovo nove rastline in vsebuje vitamine skupine B, beljakovine in minerale. Najpogostejša polnozrnata žita v Sloveniji so polnozrnata pšenica, pira, rž, ječmen, rjav riž, ajda ter druga. Poznamo polnozrnat kruh, pekovsko pecivo, fino pekovsko pecivo, kekse, testenine in mlevske izdelke. Prehranske vlaknine zmanjšujejo energijsko gostoto hrane, vplivajo na upočasnjeno praznjenje želodca in upočasnjeno absorpcijo glukoze. Najpomembnejše vire prehranske vlaknine predstavljajo polnozrnata žita, sadje in zelenjava. Priporočljivo je, da se dnevno zaužije 30 gramov prehranske vlaknine.

Obstajajo trdni epidemiološki dokazi, da uživanje polnozrnatih žit varuje pred razvojem srčno-žilnih bolezni, koronarno boleznijo srca, sladkorno boleznijo tipa 2, rakom debelega črevesa in posledično smrtnostjo. Priporočljivo je, da se dnevno uživa vsaj majhne porcije polnozrnatih žit. Varovalni učinki pred razvojem zgoraj navedenih bolezni so vidni pri višjih vnosih polnozrnatih žit, do približno 210 g na dan. Dokazi, ki bi značilno povezovali uživanje polnozrnatih žit z vplivi na preprečevanje povečane telesne mase, prekomerne hranjenosti in debelosti, so še omejeni. Kilogram žit ima nizek okoljski odtis, zato polnozrnati žitni izdelki predstavljajo pomemben del zdrave in trajnostne pridelave hrane in prehrane.

Memorandum o sodelovanju so podpisali predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstva za zdravje, poleg tega pa še predstavniki tako zasebnih kot tudi javnih inštitucij, in sicer Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, podjetje Don Don d.o.o., Fakulteta za vede o zdravju Univerze na Primorskem, podjetje Hlebček d.o.o., Inštitut za nutricionistiko, Izobraževalni center Piramida Maribor, Kmetijski inštitut Slovenije, podjetje Mlinarjev sin d.o.o. in podjetje Mlinotest d.d., Nacionalni inštitut za javno zdravje ter podjetja Pekarna Pečjak d.o.o., Reprokolinska d.o.o. in Žito d.o.o. Sopodpisnik memoranduma in pobudnik aktivnosti pa je GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij.

Direktorica GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij dr. Tatjana Zagorc je ob tem slovesnem dogodku povedala: *»Danes smo priča pomembnemu mejniku za Slovenijo. Postavili smo temelje sodelovanja za prihodnje, ko bomo skupaj dogovorili aktivnosti promocije in razvoja novih polnozrnatih izdelkov, s tem vplivali na večjo ponudbo tovrstnih izdelkov na trgu, po drugi strani pa svoj fokus namenili tudi informiranju slovenskega potrošnika. Trendi povpraševanja po hrani se spreminjajo, kar se odraža tudi v naboru polnozrnatih izdelkov. V zadnjih letih že mogoče na trgu zaznati vse več izdelkov iz te kategorije, pa vendar smo vsi prepričani, da imamo še veliko izzivov pred seboj. Veseli me, da smo uspešno dosegli s tem mejnik, kot smo si to zadali v okviru evropskega projekta WhoEUGrain«.*

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pri GZS

Dodatne informacije:

Mag. Anita Jakuš, anita.jakus@gzs.si; 01 5898 003